

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.III.30.090/2016/4. szám

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Rózsa Péter ügyvéd által képviselt **felperes neve**, felperes címeszám alatti székhelyű **felperes** által – a Dr. Ádám Sándor ügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve, I. r. alperes címe I. rendű és II. r. alperes neve**, II.rendű alperes címeszám alatti állandó lakos **II. rendű alperesek** ellen szerződés érvénytelensége iránti perében a Szegedi Törvényszék 2015. október 9. napján kelt 6.G.40.237/2014/25. sorszámu ítélete ellen a felperes által 26. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

A felperes köteles megfizetni az államnak az adóhatóság felhívása szerint 1.567.600,- (Egymillió-ötszázhatvanhétezer-hatszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Kötelezi felperest 15 nap alatt fizessen meg alperesnek 300.000,- (Háromszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S:

A felperes jogelődje, a **X... Zrt.**, mint hitelező és a II. rendű alperes, mint adós között 2007. december 6. napján **kölcsönszerződés száma** szám alatt kölcsönszerződés jött létre. A szerződés szerint a hitelező a kölcsönbevevő számára az üzletszabályzatban foglaltak mellett pénzkölcsönt nyújtott a 7.680.000,- forint bruttó vételárú, Nissan Navara SE típusú, **X-Y** frsz-ú gépjármű megvásárlásához 6.134.400,- forint összegben. Az I. rendű alperesi kölcsönből a saját rész 1.545.600,- forint, a hitelminősítési díj 454.400,- forint volt. A kiemelt törlesztőrészlet 1.350.000,- forint, melynek esedékessége 2008. április 5. napja volt. A rendszeres havi törlesztőrészletek összege pedig 119 hónapon keresztül, havi: 58.371,- forint, az első részlet esedékessége 2008. január 5. napja és az ezt követő minden hónap 5. napja. A szerződés rögzítette a havi fix konstrukciót és azt is, hogy a mértékadó devizanem CHF, valamint, hogy az összes törlesztőrészlet 8.296.149,- forint, a THM 11,42%. A szerződést a kölcsönbevevő részéről a II. rendű alperes, míg az I. rendű alperesi jogelőd részéről, annak megbízottjaként **személy 1. neve** munkavállaló írta alá.

Az adásvételi szerződés részévé vált az alperesi jogelődnek a szerződéskötéskor hatályos gépjármű hitelezési tevékenységre vonatkozó **üzletszabályzat 1. száma.** számú üzletszabályzata. Ennek I/15. pontja szerint törlesztőrészlet az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott esedékességekhez tartozó tőke-, valamint kamattörlesztési kötelezettségek együttes összege. A 16. pont szerint a tőkére vetített kamat degresszív módon került meghatározásra. Az üzletszabályzat 17. pontja szerint mértékadó devizanem az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott devizanem, amennyiben a mértékadó devizanem forint, akkor értelemszerűen a kamatváltozás II-re és a kamatváltozás III-ra vonatkozó rendelkezések nem kerülnek alkalmazásra. A 18/c. pont szerint, amennyiben a mértékadó devizanem egyéb, úgy a mértékadó kamatláb a Londoni Bankközi Piacon a mértékadó devizanemben 3 havi időtartamra jegyzett, a Reuters Monitor megfelelő oldalán naponta közzétett kínálati referencia kamatláb (3 havi LIBOR).

Az üzletszabályzat (ÜSZ)

- 25/a. pontja szerint kamatváltozás I.: a mértékadó kamatláb pénzpiacon bekövetkezett százalékos értékének változása függvényében a hátralévő törlesztőrészletek összegét érintő kamatkülönbözet,
- 25/b. kamatváltozás II. (árfolyam-változás): a mértékadó árfolyam és a fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam változásának függvényében az alábbi képlet szerint meghatározott kamatkülönbözet: kamatváltozás II. = fizetési kötelezettség x (fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam – 1)

25/c. kamatváltozás III. (árfolyam-változás): a kölcsönszerződés futamidő lejártá előtti megszűnésekor fizetendő – ki nem terhelt – kamatkülönbözet, amelynek mértéke a szerződés megszűnésének eseteit szabályozó rendelkezésekben külön kerül meghatározásra.

A I/28. pont szerint a hitelező a szerződéses partnereit megbízhatja, hogy a hitelező nevében és képviselőként kizárólag a hitelező írásbeli engedélye alapján egyedi hitelszerződést és az ahhoz kapcsolódóan létrejövő, így különösen a biztosítékokra vonatkozó szerződéseket megkötse.

Az I/32. pont szerint pedig, ahol az üzletszabályzat hirdetményre hivatkozik, ott mindenkor a hirdetmény alkalmazásának időpontjában hatályos hirdetményt kell érteni. A hitelező a hatályos hirdetmény szövegét székhelyén, illetve az ügyfelek számára nyitva álló valamennyi hivatalos helyiségében (irodában) kifüggeszti. A hitelező a hirdetményt annak hatályba lépését megelőző 15 nappal korábban köteles közzétenni az előbbi módon.

A felperes által a kölcsönszerződés kapcsán átvett üzletszabályzat HITGg/2009.08.01. VI/6. pontja – egyezően a szerződéskötéskor hatályos üzletszabályzat V/7. pontjával – akként rendelkezett, hogy a kölcsönbevevő köteles a hitelező székhelyén és fióktelephelyén kifüggesztett hirdetmény szerinti költségeket – azok felmerülése esetén – a hitelezőnek megtéríteni.

A fenti szerződéshez kapcsolódóan, annak biztosítására 2010. november 25. napján a II. rendű alperes, mint kölcsönvevő, az I. rendű alperes, mint hitelező és a felperes, mint tartozásátvállaló között létrejött szerződés szerint felperes a II. rendű alperes tartozását átvállalta, amelynek 2010. november 25-i értéknapon fennálló összege 651.947,- forint volt. Ugyanezen a napon keletkezett a kölcsönszerződést biztosító készfizető kezesség (garancia) szerződés is, amely az I. rendű alperes, mint hitelező, a felperes, mint kölcsönbevevő és **személy 2. neve** kezes között jött létre, melyben utóbbi a felperes nemteljesítése esetére helytállást vállalt. Ugyanezen a napon ugyanilyen szerkezetű szerződésben vállalt kezességet **személy 3. neve** is.

A kölcsönszerződés biztosítására fentiekén túl 2010. november 25. napján létrejött jelzálogszerződés is, melyben I. rendű alperes jogosultként, a felperes pedig zálogkötelezettként szerepel. Ugyanezen a napon ugyanezen kölcsönszerződés biztosítására a szerződés tárgyát képező kishaszongépjárműre opciós szerződés is létrejött a felperes, mint kölcsönbevevő és az I. rendű alperes, mint hitelező között.

Az I. rendű alperes, mint lízingbeadó és a felperes, mint lízingbevevő között 2008. június 18. napján

lízingszerződés 1. száma. számú egyedi lízingszerződés jött létre. A szerződés tárgya Mg. rakodógép, Avant homokrakodó, Avant 528 derécsuklós mélyrakodó (vtsz.szám: 8428). A szerződés szerinti bruttó vételár 8.047.200,- forint volt.

A szerződés 1. pontja szerint az ott nem szabályozott kérdéseket a szerződés elválaszthatatlan részét képező, a I.rendű alperes nevelízingtevékenységére vonatkozó Géplíz.**üzletszabályzat 2. száma** számú üzletszabályzat tartalmazza. A szerződés 2. pontja szerint a lízingbevevő kijelentette, hogy az egyedi lízingszerződésben, valamint az üzletszabályzatban foglaltakat megismerte, megértette és azt a szerződés aláírásával kötelezőnek ismerte el, és az üzletszabályzat átvételét a szerződés aláírásával nyugtázza.

A szerződés 3. pontja szerint a mértékadó devizanem CHF, a 4. pont szerint pedig normál devizakonstrukció. A szerződés 6. pontja szerint a tőketartozás 6.706.000,- forint, az áfa tartalom 1.341.200,- forint, az összes lízingdíj 9.634.240,- forint. Az első lízingdíj 1.341.200,- forint összegben 2008. június 18. napján esedékes.

A lízingszerződést a felperes és az I. rendű alperes is cégszerű aláírással és bélyegzővel látta el azzal, hogy a felperes részéről **személy 4. neve** munkavállaló írta alá, akinek jognyilatkozatát az I. rendű alperes 2014. június 16. napján utólagosan jóváhagyta.

A lízingszerződés részévé vált az I. rendű alperesnek a lízingszerződés megkötésekor (2008.VI.18.) hatályos **üzletszabályzat 3. száma** számú üzletszabályzata. A I/9. pont szerint a lízingdíj magában foglalja a lízingbevevő tőketartozását (a lízingtárgy nettó beszerzési árát) és a tőkére számított áfát, valamint a kamatot. A 10. pont szerint a mértékadó devizanem az egyedi lízingszerződésben meghatározott devizanem. Amennyiben a mértékadó devizanem forint, akkor értelemszerűen a kamatváltozás II-re és a kamatváltozás III-ra vonatkozó rendelkezések nem kerülnek alkalmazásra.

A 11/c. pont szerint amennyiben a mértékadó devizanem egyéb (nem forint és nem euró), akkor a mértékadó kamatláb a Londoni Bankközi Piacon mértékadó devizanembe 3 havi időtartamra jegyzett a Reuters Monitor megfelelő oldalán naponta közzétett kínálati referencia kamatláb (3 havi LIBOR).

A 17/b. pont szerint kamatváltozás II. (árfolyam-változás): a mértékadó árfolyam és a fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam változásának függvényében e pont szerint meghatározott képlet szerinti kamatkülönbözet. E szerint a kamatváltozás II. = fizetési kötelezettség x (fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam mértékadó árfolyam – 1).

A 17/c. pont szerint kamatváltozás III. (árfolyam-változás): a lízingszerződés futamidő lejárta előtti megszűnésekor fizetendő ki nem terhelt kamatkülönbözet, amelynek mértéke a szerződés megszűnésének eseteit szabályozó rendelkezésekben külön kerül meghatározásra.

A 19. pont szerint a lízingbeadó szerződéses partnerét megbízhatja, hogy a lízingbeadó nevében és képviselőként kizárólag a lízingbeadó írásbeli engedélye alapján lízingszerződés és az ahhoz kapcsolódóan létrejövő, így különösen a biztosítékokra vonatkozó szerződéseket megkösse.

Az 1/20. pont szerint ahol az üzletszabályzat hirdetményre hivatkozik, ott mindenkor a hirdetmény alkalmazásának időpontjában hatályos hirdetményt kell érteni. A lízingbeadó a hatályos hirdetmény szövegét székhelyén, illetve az ügyfelek számára nyitva álló valamennyi hivatalos helyiségében (irodáiban) kifüggeszti. A lízingbeadó a hirdetményt, annak hatályba lépését megelőző 15 nappal korábban köteles közzétenni.

Az I. rendű alperes, mint lízingbeadó és a felperes, mint lízingbevevő között 2009. december 21. napján **lízingszerződés 2. száma** számon egyedi lízingszerződés jött létre, melynek tárgya a Ford (D) Transit Diesel 2006-FT350E Ambiente kishaszongépjármű. A lízingszerződés szerint a regisztrációs adóval növelt bruttó vételár 6.750.000,- forint volt.

A szerződés 1. pontja szerint az ott nem szabályozott kérdéseket a szerződés elválaszthatatlan részét képező I.rendű alperes nevelízingtevékenységére vonatkozó **üzletszabályzat 4. száma.** számú üzletszabályzata tartalmazza. A szerződés 4. pontja szerint a mértékadó devizanem euró, amely az 5.

pont szerint az euró 3 hónapos kamat periódusát jelenti. A 6. pont szerint a lízingbevevő által választott kamatváltozás és árfolyam-változás I. elszámolási mód: normál deviza-alapú finanszírozás (normál devizakonstrukció). A kamatváltozást és árfolyam-változás I-et a lízingbevevő a lízingbeadó hirdetménye szerinti gyakorisággal köteles megfizetni. A 7. pont szerint a lízingbevevő a szerződéskötési díjat, a hitelminősítési díjat, a szerződéskötés adminisztrációs díját és az első lízingdíjat a lízingbeadó megbízásából a lízingtárgy átvételét megelőzően a szállítónak fizeti meg, mely összeget a lízingbeadó a lízingbevevőre kiszámlázott szerződéskötési díj, hitelminősítési díj, szerződéskötés adminisztrációs díja és az első lízingdíj teljesítéseként tud be.

A 6. pont szerint megállapodtak a felek abban, hogy a szerződéskötési díj, adminisztrációs díj, hitelminősítési díj nem kerül felszámításra, a tőketartozás 5.400.000,- forint, melyhez tartozó áfa 1.350.000,- forint, maradványérték 0,- forint.

A szerződés felsorolta az egyes esedékes lízingdíjakat, mely szerint az első lízingdíj 2009. december 21. napján esedékes 1.350.000,- forint összegben. Az összes lízingdíj 8.174.398,- forint.

A felperes 2014. február 3. napján előterjesztett, majd pontosított keresetében az alábbiakat kérte az elsőfokú bíróságtól.

Elsődlegesen annak megállapítását, hogy a per tárgyává tett szerződések létre sem jöttek.

Ennek hiányában – másodlagosan – azt kérte, a bíróság állapítsa meg, hogy a létrejött szerződések érvénytelenek. Ennek hiányában keresete arra irányult, a bíróság állapítsa meg, hogy az üzletszabályzatok nem váltak a szerződések részévé. Negyedlegesen azt kérte, a bíróság állapítsa meg, hogy a szerződésekben nem változó, hanem fixen rögzített fizetési ütemezés alapján kötelesek elszámolni, és neki is csak annyit kell fizetnie, amelyet a szerződések ezen fixen rögzített fizetési ütemezései tartalmaznak. Ötödleges kérelmében azt kérte, hogy az I. rendű alperest a bíróság az üzletszabályzatban megadott mértékadó kamatlábbal történő (CHF LIBOR) elszámolásra kötelezze.

Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a szerződések érvényesen létrejöttek, és utalt arra is, hogy a tisztességtelenség körében a felperes a megtámadási határidőt lekészte, ezért e hivatkozásai érdemben nem vizsgálhatók.

A II. rendű alperes az elsőfokú eljárás során jogi képviseletéről nem gondoskodott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a szerződések alaki okból érvénytelenek-e vagy sem. Rögzítette, hogy az 1959. évi IV. tv. (Ptk.) 217. § (1) bekezdése szerint az alakiság megsértésével kötött szerződés semmis. A képviseleti jogot a Ptk. 222. §-a szerint – a törvényen, hatósági rendelkezésen és az alapszabályon alapuló képviseleten felül – a képviselőhöz, a másik félhez, vagy az érdekelt hatósághoz intézett nyilatkozattal (meghatalmazás) lehet érvényesíteni. Jogi személy képviselete esetén a cégnyilvántartásról, a bírósági cégnyilvántartásról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) 8. §-ának és a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. tv. (Gt.) 29. § (3) bekezdésének cégjegyzési jogra vonatkozó rendelkezései a törvényen és az alapszabályon alapuló szervezeti képviseletre irányadóak. A meghatalmazáson alapuló ügyleti képviseleti jog szempontjából annyiban van jelentőségük, hogy az ügyleti képviselő részére a cég képviseletének ellátására feljogosító írásbeli meghatalmazást a cég szervezeti képviselői adhatnak a Ctv. és Gt. cégjegyzésre vonatkozó szabályainak betartása mellett. A törvény vagy a képviselt cég alapszabálya, a cég legfőbb szervének konkrét ügyben hozott határozata is előírhatja, hogy az együttes cégjegyzésre jogosult szervezeti képviselők csak együttesen gyakorolható képviseleti jogra szóló meghatalmazást adhatnak harmadik személynek. Ilyen rendelkezés hiányában azonban a szervezeti képviselők által adott meghatalmazás alapján a meghatalmazott önállóan aláírási joggal képviselheti a céget. A Gt. a képviseleti jogkör szempontjából nem minősül speciális, a Ptk. ügyleti képviseleti szabályait kizáró, jogszabálynak, mert a Gt. (Ctv.) szervezeti (törvényes) képviseletre és

a Ptk. ügyleti képviseletre vonatkozó rendelkezéseit egymás mellett kiegészítőleg kell alkalmazni. A gazdasági társaság szervezeti képviselőitől származó cégszerűen aláírt meghatalmazás alapján az ügyleti képviselő szerződést köthet. Az írásbeliséghez kötött és képviselő közreműködésével létrejött szerződés ugyanis a képviselő útján eljáró szerződő fél aláírása szempontjából alakilag érvényes, amennyiben a szerződésből kitűnik, hogy a megállapodást ténylegesen aláíró személy nem saját nevében, hanem az okiratban megjelölt szerződő fél nevében és képviseletében járt el.

A szerződés megkötésekor hatályos, a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) annak írásba foglalásán túl (Hpt. 210. § (1) bekezdés) további megszorító előírást nem tartalmazott, ezért az írásbeliség, mint alaki követelmény teljesüléséhez elegendő az egyszerű okirati forma, nem érvényességi kellék a szerződés közokiratba, vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalása (BDT 2001.496., Szegedi Ítéltábla Gf.II.30.125/2013.). A Ptk. jogszabályban előírt, vagy a felek megállapodásában kikötött írásbeli alak formai és tartalmi elemeit nem határozza meg, csupán azt írja elő, hogy legalább a szerződés lényeges tartalmát rögzítse az okirat. Az írásbeliség követelménye szempontjából a szerződés érvényes létrejöttéhez szükséges és elegendő, ha a szerződésről készült okirat tartalmazza a felek személyének megjelölését, a szerződés lényeges tartalmi elemeit és a felek, illetve – amennyiben képviselőjük útján kötöttek szerződést – képviselőik aláírását. A perbeli szerződések e követelményeket formálisan kielégítik. Megjegyezte, amennyiben a szerződést az I. rendű alperes részéről aláíró személyek álképviselők, abban az esetben a képviselt személy utólag is jóváhagyhatta az álképviselő eljárását, és ekkor úgy kell tekinteni, mintha az álképviselő szabályszerű meghatalmazással járt volna el (BH 1993.181, 1994.501). Tekintettel arra, hogy a szerződéseket az I. rendű alperes a nevében aláíró személyek eljárását utóbb írásbeli nyilatkozatával jóváhagyta, a szerződés alaki hibája orvoslódott, a semmisségi ok elhárult.

Megjegyezte, hogy a Hpt. 47. § (2) bekezdése szerződéskötés időpontjában hatályos szövege valóban tartalmazott az ügyleti képviseletre is irányadó korlátozást annak kimondásával, hogy a pénzügyi szolgáltatási tevékenységgel kapcsolatos kötelezettségvállalásra előírt együttes aláírási jog csak együttes aláírási jogként ruházható át. A Hpt. ezen rendelkezése azonban csak a hitelintézetekre vonatkozott, az I. rendű alperes azonban nem hitelintézet, hanem pénzügyi vállalkozás. Fentiekből következően a szerződések érvényesen létrejöttek.

Ezt követően vizsgálta, hogy az egyes üzletszabályzatok a szerződés részévé váltak-e. Minden, a per tárgyát képező szerződés esetében megállapította, hogy azok utalnak az üzletszabályzatokra, mint olyanra, ami az adott szerződés részét képezi. Kifejezetten akként rendelkeztek, hogy az egyedi szerződésekben nem szabályozott kérdésekben az egyedi szerződésben konkrétan meghatározott és azonosítható üzletszabályzatok rendelkezései irányadóak. Arra nézve pedig, hogy felperes az üzletszabályzatokat megismerhette, a szerződésekben rögzített ilyen tartalmú nyilatkozatán túl az is enged következtetni, hogy az üzletszabályzatokat az I. rendű alperes hivatalos helyiségeiben közzétette, ugyanígy hirdetményeit is. Ezért az üzletszabályzat megismerésének akadálya nem volt.

A Ptk. 205/B. § (2) bekezdésének a szerződéses gyakorlattól való eltérésre utaló szabálya nem a felek közötti konkrét korábbi gyakorlat vizsgálatát jelenti, hanem azt, hogy a szerződéskötés időpontjában az adott szerződési feltétel mennyire volt elfogadott és közismert. E tekintetben a deviza-alapú kölcsön, illetőleg lízingszerződések szokásosak voltak a perbeli szerződések megkötésének időpontjában. Ezért nem volt szükség a másik fél figyelemfelhívó nyilatkozatára ahhoz, hogy a szerződéses feltételek az egyedi szerződés részévé váljanak. Köztudomású, hogy a deviza-alapú kölcsön és hitelszerződések már az ezredforduló tájékán megjelentek, 2004. évtől a hazai pénzügyi intézmények többségének kölcsön- és hitelkínálatában általánossá vált a deviza-alapú konstrukció.

Tévesnek ítélte a felperes hivatkozását, hogy az üzletszabályzatok nem feleltek meg a Hpt. 210. § (2) bekezdésében írtaknak. E jogszabályhely szerint a pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányadó szerződésben kell egyértelműen meghatározni a kamatot, a díjat és minden

egyéb költséget, vagy feltételt, ideértve a késedelmes teljesítés jogkövetkezményeit és a szerződést biztosító mellékkötelezettségek érvényesítésének módját.

Önmagában az, ha a szerződés e követelményeknek nem felel meg, nem eredményezi annak semmisségét, a törvényben megjelölt tartalmi elemek hiányához ugyanis a Hpt. csak a fogyasztási szerződések tekintetében fűzi a semmisség jogkövetkezményét (Hpt. 213. § (1) bekezdése). A perbeli szerződések pedig nem fogyasztási és nem fogyasztói szerződések, figyelemmel a Ptk. 685. e.) és b.) pontjára.

A Hpt. 210. § (2) bekezdéséből következően a kamatban és – ha a felek megállapodása szerint a kölcsönbevevő által teljesítendő ellenszolgáltatásnak díj és költség is részét képezi – a díjban és költségekben való megállapodás a nem fogyasztási kölcsönszerződésnek is lényeges tartalmi elemei, így az azokban való megállapodás, azaz e feltételek egyértelmű meghatározása nélkülözhetetlen a szerződés létrejöttéhez (Ptk. 205. § (2) bekezdés). Ebből következően az a Hpt. hatálya alá tartozó nem fogyasztási kölcsönszerződés, amely nem tartalmazza egyértelműen a kölcsönvevő által fizetendő kamatot, díjakat és költségeket, létre nem jött szerződésnek minősül. Ez azonban sem a kölcsönszerződésre, sem a lízingszerződésre nem állapítható meg. Az ügyleti kamat szempontjából a kölcsönszerződés lehet fix vagy változó kamatozású. Fix kamatozású kölcsönszerződés esetén a kamatláb a szerződés időtartama alatt végig változatlan, ezért az ilyen típusú szerződésnél a kamatmeghatározás szokásos – bár nem kizárólagos – módja az éves kamatláb. Ezzel szemben a változó kamatozású szerződéses konstrukcióban a felek a kamatszintet általában egy meghatározott változó viszonyítási alaphoz, az ún. referencia kamatlábhoz (pl. BUBOR, LIBOR) kötik. A megállapodás alapján a kamatszint – a szerződésben rögzített algoritmus, képlet alkalmazásával – automatikusan követi a viszonyítási referencia kamat változását. Változó kamat kikötése esetén a szerződéskötéskor a felek előtt nem ismert, hogy a szerződés tartama alatt miként fog változni a referencia kamat, ebből adódóan a teljes futamidőre vonatkozóan a változó kamat százalékos formában való kifejezése fogalmilag kizárt. A perbeli szerződések az ügyleti kamat szempontjából változó kamatozásúak, amennyiben a felek a kamatszintet a CHF LIBOR kamatához, mint referencia kamatlábhoz kötötték. Ebből következően az egyértelmű meghatározás követelménye nem jelenti azt, hogy a kamatot számszerűen vagy százalékos mértékben kell megjelölni a szerződésben. A szerződésnek ez a tartalmi eleme egyértelműen meghatározott akkor, ha mértéke a szerződés részét képező üzletszabályzat és hirdetmény, mint általános szerződési feltételek rendelkezéseit figyelembe véve megállapítható. A perbeli szerződések pedig ennek a feltételnek megfelelnek.

Megvizsgálta azt a felperesi érvelést is, hogy a szerződések úgy tartalmazzanak a mértékadó devizanemre (CHF) vonatkozó rendelkezést, hogy a kölcsön felvétele, illetőleg annak visszafizetése, továbbá a lízingdíj megfizetése is forintban történik.

Az, hogy az egyedi szerződések csupán a mértékadó devizanemet tartalmazzák, a forintban nyújtott kölcsönnek a CHF aktuális árfolyama alapján számított CHF-ben kifejezett összegét nem, a szerződések létrejöttét, és érvényességét sem befolyásolja. Tény, hogy a tartós jogviszonyban az elszámolás nyilvánvalóan a mindenkor forint-CHF árfolyamhoz igazodik. Az ilyen változó kamatozású kölcsönszerződésekkel szembeni alapvető elvárás az átláthatóság (transzparencia).

Tehát a kölcsönszerződésben meghatározták a mértékadó devizanemet, a fizetendő törlesztőrészek összegeit és számát, a szerződés szerű teljesítés esetén összességében fizetendő ellenértéket, ily módon az adós – az üzletszabályzatra is figyelemmel – megismerhette és megismerte mindazon elemeket, amelyek a perbeli jogviszony átláthatóságát kellően biztosították.

A megtámadási okok körében hangsúlyozta, hogy a felperes egyes szerződési feltételek tisztességtelenségére hivatkozott. Ez azonban nem semmisségi, hanem megtámadási kategória. Miután a szerződések nem fogyasztói szerződések, a Ptk. 209/A. § (2) bekezdésében írtak nem alkalmazhatók, ezért a Ptk. 209/A. § (1) bekezdésében foglaltakat vizsgálhatta. E jogszabályi rendelkezés szerint az általános szerződési feltételként vagy a szerződés részévé válva

tisztességtelen kikötéseket a sérelmezett fél megtámadhatja. A megtámadást illetően a Ptk. 236. §-a alkalmazandó. E törvényhely (1) bekezdése szerint a megtámadást 1 éven belül írásban kell a másik féllel közölni, majd a közlés eredménytelensége esetén haladéktalanul a bíróság előtt érvényesíteni. A (2) bekezdés c.) pontja szerint a megtámadási határidő a felek szolgáltatásainak feltűnő aránytalansága vagy tisztességtelen szerződési feltétel esetén akkor kezdődik, amikor a sérelmet szenvedő fél teljesít (részletekben történő teljesítéseknél az első teljesítéskor, illetve ha teljesítéskor kényszerhelyzetben volt, annak megszűntekor).

Perbeli esetben figyelemmel arra, hogy a kölcsönszerződés szerint az első teljesítés esedékessége 2008. január 5. napja a **lízingszerződés 1. száma** számú egyedi lízingszerződés szerint 2008. június 18. napja, a **lízingszerződés 2. száma** számú egyedi lízingszerződés szerint 2009. december 21. napja volt, a keresetlevél pedig 2014. február 3. napján – tehát 1 éven túl – került előterjesztésre, ezért a felperes megtámadásával elkésett. Megjegyezte, súlytalan e tárgyban az a hivatkozás, miszerint a felperes perbeli jogi képviselőjének tájékoztatásából szerzett tudomást a megtámadás lehetőségéről, mert a törvény a megtámadási határidő kezdetét kifejezetten az első teljesítéshez köti. Megjegyezte, felperes a **lízingszerződés 2. száma** számú egyedi lízingszerződést 2014. október 8-i érkezéssel csatolta az iratokhoz, ahhoz nem mellékelte üzletszabályzatot és egyéb dokumentumokat sem. Ezen magatartása, figyelemmel arra is, hogy a következő tárgyalási határnap általa is ismerten másnapra volt kitűzve, perelhúzósnak tekinthető és a per ésszerű befejezésének elvét érvényesítve érdemben hozott határozatot azzal, hogy a felperes ezen percselekménye a Pp. 146/A. § (1) bekezdésére, mint meg nem engedett keresetváltoztatás tilalmába is ütközik.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést.

Előadta, hogy a pertárgyérték – a három szerződés figyelembevételével – a 30 millió forintot nem haladja meg, ezért a Pp. 73/A. § (1) bekezdés ba.) pontjai értelmében a jogi képviselő nem volt kötelező, ezért a Pp. 146. § (1) bekezdése sem érvényesül. Ezért annak megállapítását kérte, hogy a **lízingszerződés 2. száma** számú zárt végű pénzügyi lízingszerződés vonatkozásában a keresetváltoztatás megengedett, ellentétben az elsőfokú ítéletben foglaltakra.

Ezen túlmenően az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte az alábbiakban írt eshetőlegesen kérelmei szerint.

- 1.) Kérte annak megállapítását, hogy a perbeli lízing- és kölcsönszerződések nem jöttek létre,
 - 2.) az esetlegesen létrejött szerződések érvénytelenek.
- E kérelmeihez kapcsolódóan kérte, a bíróság kötelezze alperest 6.727.835,- forint és annak részösszegei után meghatározott késedelmi kamatai megfizetésére.
- 3.) Az üzletszabályzatok nem váltak a szerződések részévé.
 - 4.) Fizetési kötelezettsége nem változó, hanem a szerződésben meghatározott fizetési ütemezés szerinti fix összeg visszafizetésére köteles. Erre tekintettel kérte az alperest 4.451.448,- forint és az egyes szerződésekhez kapcsolódó részösszegek késedelmi kamatának megfizetésére kötelezni.
 - 5.) Kérte az alperest kötelezését az üzletszabályzatokban megadott mértékadó kamatlábbal (CHF LIBOR, EURIBOR) történő elszámolásra, valamint az árfolyamrés tisztességtelenségének a megállapítását. Kérte ennek alapján, a bíróság kötelezze az alperest 8.690.469,- forint és késedelmi kamatai megfizetésére.

További fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítására irányult.

Kérte továbbá az elsőfokú bíróság által megítélt perköltség összegének mérséklését.

Jogorvoslati kérelmének indokai az alábbiak szerint foglalható össze:

- Egyetért az elsőfokú ítélet azon megállapításával, hogy a felek zárt végű pénzügyi lízingszerződéseket, illetve kölcsönszerződést kötöttek egymással. Álláspontja szerint az előbbieket hitelügyletnek minősülnek, amelyekre a Hpt. kógens rendelkezései irányadóak. Idézte a

pénzügyi lízing Hpt. szerinti fogalmát, hangsúlyozta, hogy annak nélkülözhetetlen tartalmi eleme a lízingbeadó részéről a lízingtárgy tulajdonjogának megszerzése, a Ptk. 117. § (2) bekezdése alapján pedig az ingódolog esetén a tulajdonszerzéshez szükséges a dolog tényleges birtokban tartása is. Érvelése szerint a perbeli ügyletekben a lízingtárgyak nem kerültek az I. rendű alperes birtokába, és részben ezért nem szerezhette meg azok tulajdonjogát, és részben arra figyelemmel sem, hogy a vételárat nem kizárólag az alperes, hanem a felek közösen fizették meg. Kifejtette, miután az I. rendű alperes a lízingtárgyak tulajdonjogát nem szerezte meg, azokat nem adhatta a birtokába, így lízingbe sem, ezért a szerződések nem jöttek létre.

- A kölcsönszerződéseket illetően továbbra is arra hivatkozott, hogy azok nem tartalmazzák a Hpt. 210. § (2) bekezdésében írtakat, ezért azok nem jöttek létre.
- Hangsúlyozta, az elsőfokú ítélet megállapításával szemben a kölcsönszerződések és az üzletszabályzatok alapján az induló éves ügyleti kamatmérték nem állapítható meg, a fizetendő törlesztőrészek ugyanis a tőke és a kamat összegén túl az árfolyamrést és a CASCO biztosítás díját is tartalmazzák. Ugyanezen okból a szerződéseket érvénytelennek is tekintette.
- A lízingszerződések tekintetében hivatkozott azok Hpt. 210. § (2) bekezdésébe ütközésére, álláspontja szerint a pénzügyi lízing hitelügylet, amely a kölcsönszerződéssel esik egy tekintet alá. Előadta, a lízingtárgyat a lízingbevevő könyveiben kell nyilvántartani, ezért kizárt, hogy a lízingtárgy után használati díjat kelljen fizetnie. Kiemelte a Hpt. fogalom meghatározása szerint a lízingdíj összetevője a tőke és a kamatrész. Mindebből azt a következtetést vonta le, hogy a Hpt. 210. § (2) bekezdésében írt kamat megegyezik a pénzügyi lízing fogalom meghatározásában szereplő kamatrésszel. A szerződések érvénytelenségét eredményező hiányosságként hivatkozott arra, hogy a kamaton túl a lízingszerződések – az üzletszabályzatokban rögzítettekkel ellentétben – nem tünteti fel a költségeket és díjakat, és ezeket a mindenkor hatályos hirdetmények sem tartalmazzák.
- Fenntartotta az alaki hibára vonatkozó álláspontját. Hangsúlyozta, a szerződéseket az aláíró személy alakilag hibásan írt alá, tartalmaznia kellett volna a **I. rendű alperes** bélyegzőjét és fel kellett volna tüntetni azt is, hogy az I. rendű alperes nevében és helyette írja alá a szerződéseket. Érvelése szerint az I. rendű alperes részéről joggal való visszaélést valósít meg, hogy a per megindítását követően hagyta jóvá a képviselő nyilatkozatát.
- Hivatkozása szerint az I. rendű alperes a Kúria 6/2013. PJE határozatában rögzített tájékoztatási kötelezettségét nem teljesítette.
- Érvelése szerint az üzletszabályzatok nem váltak a szerződések részévé, e dokumentumokat csak a szerződéskötéskor láthatta, azokat nem tudta áttanulmányozni, a szerződéskötéskor gazdasági kényszerhelyzetben volt.
- áltózatlan álláspontja szerint a szerződések a lízing-, illetve kölcsönszerződésekre vonatkozó szokásos szerződési gyakorlattól eltérő feltételeket tartalmazza (így például az árfolyamkockázat, az árfolyamrés, a mértékadó devizanem kitételek, „kamatváltás I., II., III.” kitételek, stb.), ezért azok tekintetében az I. rendű alperesnek a Ptk. 205/B. § (2) bekezdése alapján kellett volna eljárnia, ami nem történt meg.
- Érvelése szerint a tájékoztatás és a kockázatteltérés hiánya miatt megalapozatlan a mértékadó devizanem CHF, illetve Euro szerződés feltétel.
- A fix rögzített fizetési kötelezettség kapcsán arra utalt, a törlesztőrészek megfizetésre vonatkozó rendelkezéseket a törlesztési ütemező tartalmazza, amely az egyedi kölcsön-, illetve lízingszerződések része. Az I. rendű alperes a hátrányára a szerződés feltételeit nem változtathatta meg, ezért a törlesztőrészek módosításához sem volt joga. Az üzletszabályzatban meghatározott kamatváltozásokra vonatkozó rendelkezéseket az egyedi szerződésben a felek körülírták és a Ptk. 205/C. § alapján az egyedi szerződésben rögzítettek váltak a szerződés részévé.
- A fentiekől eltérő álláspont elfogadása esetén megítélése szerint a fizetési kötelezettségét az

általános szerződési feltételeket tartalmazó üzletszabályzatok és az egyedi lízingszerződések, valamint kölcsönszerződések egyértelműen meghatározzák. Ennek alapján a mértékadó kamatláb a CHF LIBOR, illetve az EURO EURIBOR. Egyéb meghatározás hiányában az elszámolás ennek figyelembevételével történhet. Utalt arra, az árfolyamváltozás esedékessége, illetve érték napja sem az eddigi szerződésekben, sem az üzletszabályzatokban nem került egyértelműen rögzítésre, ezért az nem terhelhető rá.

- Álláspontja szerint az árfolyamrész alkalmazása tisztességtelen, ebből következően semmis. Kifogásolta, hogy annak mértékét sem az üzletszabályzatok, sem a hirdetések nem tüntették fel. Ellenkező álláspont elfogadása esetén az erre vonatkozó szerződési feltétel tévedés, megtévesztésre alapított megtámadásra is hivatkozott.
- érlelmezte, hogy az elsőfokú bíróság bizonyítási indítványainak nem adott helyt, a rendelkezésre álló bizonyítékokat tévesen értékelte.
- Álláspontja szerint a megítélt perköltség összege eltúlzott, figyelemmel arra, hogy az I. rendű alperes a jelen perbeli jogi képviselője számos hasonló jogalapú perben képviseli, ebből következően az egyes ügyekben egyre kevésbé kell érdemi tevékenységet kifejtenie.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Fenntartotta az elsőfokú eljárásban előterjesztett védekezését azzal, hogy az elsőfokú ítélet indokaival egyetért. Megjegyezte, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a perköltség tekintetében sem jogszabálysértő, mert a megállapított munkadíj összege túlzott mértékűnek nem tekinthető.

A fellebbezés **nem alapos**.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az ítélet tábla az annak alapján hozott érdemi döntésével és nagyobb részt annak kifejtett indokaival is egyetért. Az ítélet tábla a fellebbezéssel kapcsolatban az alábbiakat emeli ki:

I.

A felperes fellebbezésében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását kereseti kérelme szerint és az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére is fellebbezési kérelmet terjesztett elő. A Pp. 235. §-a alapján a fellebbezésben elő kell adni, hogy a fellebbező fél mennyiben és milyen okból kívánja a határozat megváltoztatását. A kialakult bírói gyakorlat szerint a határozat hatályon kívül helyezése csak kivételesen, a jogszabályban előírt esetekben kérhető (Pp. 251. §, Pp. 252. § (1) bekezdés, BDT 2009/2052.). Jelen esetben megállapítható, hogy bár a felperes az elsőfokú bíróság ítéletének Pp. 252. § (2) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezés iránti kérelmet is előterjesztett, azonban az tartalma szerint – az eljárási hibák megjelölése mellett – az elsőfokú határozat megváltoztatására irányuló kérelmet takar. Az ítélet tábla ennek megfelelően vizsgálta.

A fellebbezésben foglaltak alapján az ítélet táblának mindenekelőtt abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az elsőfokú eljárásban történt-e olyan lényeges eljárási szabálysértés, ami az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú eljárás megismétlését teszi szükségessé, figyelemmel az 1/2014. (VI.30.) PK véleményre is. Ennek egy pontja szerint ugyanis lényeges eljárási szabálysértésre (Pp. 252. § (2) bekezdés) alapított hatályon kívül helyezés csak akkor indokolt, ha az elsőfokú eljárás megismétlése elengedhetetlen.

A felperes fellebbezésében hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg azt a **lízingszerződés 2. száma** számú zárt végű pénzügyi lízingszerződés vonatkozásában előterjesztett kereset módosítása a keresetváltoztatás tilalmába ütközik.

Az elsőfokú bíróság azonban ezen megállapítását a jogszabályoknak megfelelően tette, a felperes ugyanis 2014. február 3. napján előterjesztett keresetét 2014. augusztus 18. napján benyújtott 13. sorszámu beadványában bírói felhívásra pontosította, és bejelentette, hogy a vételi és eladási

árfolyam közötti különbség tisztességtelenségére is kíván hivatkozni. Ezen nyilatkozatra tekintettel 14. sorszámú végzéssel a Szegedi Járásbíróság megállapította hatáskörének hiányát és elrendelte a per áttételét a hatáskörrel rendelkező Szegedi Törvényszékhez a Pp. 23. § (1) bekezdés k.) pontja alapján. A Pp. 23. § (1) bekezdés k.) pontja szerint a tisztességtelen szerződési feltételek érvénytelensége tárgyában indított perek ugyanis a törvényszék hatáskörébe tartoznak. A Pp. 73/A. § (1) bekezdés b.) pontja szerint a törvényszék elsőfokú hatáskörébe tartozó perekben a per minden szakaszában, a jogorvoslati eljárásban is, a jogi képviselőt kötelező a b.) pontban felsorolt perek kivételével, mely felsorolásba a 23. § (1) bekezdés k.) pontja szerinti tisztességtelen szerződési feltételek érvénytelensége tárgyában indított perek nem tartoznak bele, így függetlenül attól, hogy a pertárgyérték a 30 millió forintot nem haladja meg, jelen eljárásban a jogi képviselőt kötelező. A Pp. 146/A. § (1) bekezdése szerint kötelező jogi képviselő esetében pedig az általános szabályoktól (146. §) eltérően a felperes a keresetét – a (2)-(4) bekezdésben foglalt kivétellel – az alperes érdemi ellenkérelem előadását követő 30 napon belül változtathatja meg. Ezért, mivel a törvényszék előtt folytatódó eljárásban az I. rendű alperes bírói felhívásra a felperes 13. számon pontosított keresetére 2014. november 11. napján nyilatkozott, érdemi ellenkérelmet előterjesztett, ezért a felperes 2014. december 1. napján 30 napon belül, 15. sorszámú benyújtott keresetváltogatása még a keresetváltogatás tilalmába nem ütközött, azonban ezt követően, 2015. május 29. napján előterjesztett kereset módosítása már igen, melyben a lízingszerződés számát 9. sorszámú módosította, és a **lízingszerződés 2. száma** szám alatti lízingszerződés vonatkozásában is kereseti kérelmet kívánt előterjeszteni. Így az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az elsőfokú eljárás során és ezáltal a fellebbezési eljárásban is csak az a kölcsön- és lízingszerződés volt vizsgálható a keresetben részletezett érvénytelenségi okokkal összefüggésben, melyek tekintetében a felperes a keresetváltogatás tilalmába ütközés előtt keresetét előterjesztette.

Az ítélet tábla megjegyzi, hogy ezen utóbbi keresetváltogatás érdemi elbírálása esetén szintén a kereset elutasítására kerülne sor, a perrel érintett lízingszerződés kapcsán kifejtett indokok folytán.

A felperes további eljárási szabálysértésként hivatkozott arra, hogy az elsőfokú ítélet a perbeli szerződések érvénytelensége, semmissége – alaki hiba és a szokásostól eltérő gyakorlat, valamint a Hpt. 210. § (2) bekezdése szerinti megfelelés tekintetében, az üzletszabályzatok a szerződés részévé válása, valamint a szerződés megtámadhatósága körében indokolást nem tartalmaz, továbbá hivatkozása szerint a keresetpontosítás 4. és 5. pontjában foglaltakkal kapcsolatosan álláspontját sem fejt ki az elsőfokú bíróság.

Az ítélet táblának ezért e körben először abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy történt-e az elsőfokú eljárásban olyan lényeges eljárási szabálysértés, amely az ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú eljárás megismétlését teszi szükségessé. Az elsőfokú bíróság ítélete azonban a felperesi hivatkozástól eltérően a szerződések érvénytelensége, semmissége körében az alaki hiba tekintetében 6., 7. oldalon, a szokásostól eltérő gyakorlat körében a 7. oldal 5. bekezdésében, az üzletszabályzatoknak a szerződés részévé válása körében a 7. oldal 4. bekezdésében, a szerződések megtámadhatósága körében a 9. oldalon, a kamat körében a 8. oldalon indokolást tartalmaz. Ezért megállapítható, hogy hatályon kívül helyezésre okot adó eljárási szabálysértés nem történt.

II.

A felperesi jogelőd (II. rendű alperes), valamint az I. rendű alperes között deviza-alapú kölcsönszerződés, valamint a felperes és az I. rendű alperes között a **lízingszerződés 1. száma**. számon zárt végű deviza-alapú pénzügyi lízingszerződések jöttek létre, melyek az elsőfokú bíróság helyes megállapítása szerint fogyasztói szerződésnek nem minősülnek.

A felperes a pénzügyi lízingszerződés kapcsán a lízingtárgy lízingbeadó általi megszerzésének,

birtokba vételének hiányára, valamint a vételár egy részének általa történt kifizetésére vonatkozó érvelésével azt kívánta alátámasztani, hogy a felek a lízingszerződésnek nevezett megállapodásaikkal is kölcsönügyleteket kötöttek. Ennek azonban ellentmond a saját jogi okfejtése is. Mindezen túl semmilyen peradat nem utal arra, hogy az alperes a lízingtárgy tulajdonjogát a jelen szerződés megkötését megelőzően nem szerezte meg. A felperes maga sem állította, hogy a szerződéskötés óta eltelt hosszú idő alatt az I. rendű alperesen kívül bárki tulajdonosi jogokat kívánt volna gyakorolni a birtokában lévő eszköz tekintetében, továbbá azt sem, hogy a lízingtárgy tulajdonjogát a szállítóval kötött adásvételi szerződés alapján ő maga szerezte meg.

Az adásvétel dolog tulajdonjogának pénz ellenében történő átruházása (Ptk. 365. §). Az adásvételi szerződésből az eladónak kötelezettsége keletkezik az adásvétel tárgyát képező dolog tulajdonjogának átruházására és a vevő birtokba bocsátására, a vevőnek pedig a dolog átvételére és a vételár megfizetésére. Adásvétel jogcímén történő tulajdonszerzésnek a vételár kifizetése tehát nem előfeltétele, és az sem, hogy a vételár teljes egészében a vevő pénzeszközeiből kerüljön kiegyenlítésre. A birtokba adás pedig nemcsak a dolog tényleges, fizikai átadásával történhet meg, hanem oly módon is, hogy a vevő rendelkezése folytán harmadik személy – jelen esetben a lízingbevevő – veszi át a dolgot az eladótól. A fellebbezésben felsorakoztatott érvek ezért nem alkalmasak annak cáfolatára, hogy a felek között létrejött jogügylet pénzügyi lízingszerződésnek minősülne.

Téves a felperesnek az az álláspontja, mely szerint a perbeli szerződések a szerződéskötés időpontjában hatályos Hpt. 210. § (2) bekezdésében előírt kötelező tartalmi elemek egyértelmű meghatározásának hiánya miatt létre nem jött szerződések. A Hpt. 210. § (2) bekezdése szerint a pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződésben egyértelműen meg kell határozni a kamatot, díjat és minden költséget, vagy feltételt. Lényeges ugyanakkor, hogy a Hpt. 3. § (1) bekezdése a pénzügyi szolgáltatások széles körét nevesíti, melyek között több is szerepel, amely szolgáltatásokra irányuló szerződéseknek a Hpt. 210. § (2) bekezdésében felsoroltak nem lényeges tartalmi elemei, sőt egyes pénzügyi szolgáltatások esetén – mint pl. a 3. § (1) bekezdés j.) pontjában írt letéti szolgáltatás, széf szolgáltatás, vagy az m.) pont szerinti készpénz átutalás – azok jellegénél fogva a kamat, mint az idegen pénz használatáért járó díj kikötése kizárt. Ebből következően a Hpt. 210. § (2) bekezdésének helyes értelmezése szerint a kamat, díj és költség szerződésben történő egyértelmű meghatározásának követelménye azt jelenti, hogy ha az adott pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződésnek lényeges tartalmi eleme a kamat, költség vagy díj, de abban a felek nem állapodtak meg, a szerződés nem jön létre (Ptk. 205. § (2) bekezdés).

A pénzügyi lízingszerződésnek azonban – az alábbiakban részletezettek szerint – nem lényeges eleme sem a kamat, sem a díj, vagy a költség, így ezek szerződésben való feltüntetésének hiánya a pénzügyi lízingszerződés létrejöttét nem érinti.

A pénzügyi lízingszerződés a jelen perben alkalmazandó 1959. évi IV. törvényben (Ptk.) nem szabályozott, atipikus szerződés, amely az adásvétel (részletvétel), a pénzkötelmek (hitelviszony) és a használati kötelmek tényállási elemeit egyaránt hordozza. A lízingbeadó a lízingtárgy tulajdonjogát – a későbbi lízingbevevő választása szerint – adásvételi szerződéssel megszerzi, a beszerzési vételárat kiegyenlíti, majd a megkötött lízingszerződés alapján köteles a lízingtárgyat tartós, határozott időre a lízingbevevő használatába adni, a lízingbevevő pedig ezért időszakonként visszatérően lízingdíjat fizetni. A lízingbeadó a dolog beszerzési árát a lízingkulcs (lízingszorzó) alkalmazásával megnöveli, az így kalkulált lízingdíjat a tartós használat időtartama alatt a lízingbevevő időszakonként visszatérően lízingdíjrészletek formájában fizeti, majd a futamidő leteltével a lízingtárgy tulajdonjogát (maradványértéken) a lízingbeadótól megszerzi (BDT 2007/155., EBD 2013.G.9.). Mivel a tartós futamidő alatt a dolog a lízingbevevő használatába kerül, a lízingdíj valójában két különböző szolgáltatás együttes ellenértékeként jelenik meg: egyfelől a beszerzési ár törlesztéseként, másfelől használati díjként. Polgári jogi szempontból tehát a pénzügyi

lízingszerződés lényeges tartalmi eleme a lízingtárgy, melyet a lízingbeadó a lízingbevevő részére használatba ad, valamint a lízingbevevő által ellenszolgáltatásként fizetendő lízingdíj. Bár a perbeli jogvita tekintetében nem irányadó, megjegyzendő, hogy az új Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. 6:409. §-a – amely már külön szerződéstípusként szabályozza a pénzügyi lízingszerződést – ugyancsak ezt a két tényezőt határozza meg a pénzügyi lízingszerződés lényeges elemeként. Ennek megfelelően a pénzügyi lízingszerződés létrejöttéhez szükséges és egyben elengedő, ha a felek megállapodása a lízingtárgyra és a lízingdíjra kiterjed.

Mindennek nem mond ellent a Hpt. 2. számú melléklete értelmező rendelkezései I.11. pontjában rögzített meghatározása. E szerint pénzügyi lízing az a tevékenység, amelynek során a lízingbeadó ingatlan vagy ingó dolog tulajdonjogát, illetve vagyoni értékű jogot a lízingbevevő megbízása szerint abból a célból szerzi meg, hogy azt a lízingbevevő határozott idejű használatába adja oly módon, hogy a lízingbevevő könyveiben kerül kimutatásra. A használatba adással a lízingbevevő jogosultságot szerez arra, hogy a szerződésben kikötött időtartam lejártával a lízingdíj teljes tőketörlesztő és kamattörlesztő részének, valamint a szerződésben kikötött maradványérték megfizetésével a dolgon ő, vagy az általa megjelölt személy tulajdonjogot szerezzen. A felek a szerződésben kötik ki a lízingdíj tőkerészét – amely a lízingbe adott vagyontárgy, vagyoneértékű jog szerződés szerinti árával azonos, valamint kamatrészét és a törlesztésének ütemezését. A fentiek szerint a Hpt. a pénzügyi lízing ellenszolgáltatásként meghatározott lízingdíjat a teljes tőketörlesztő és kamattörlesztő részletek összegében határozza meg. Az itt szabályozott kamatrész azonban nem azonos a Hpt. értelmező rendelkezése III.7. pontjában foglalt kamattal, amely szerint a kamat az adós által a kölcsönnyújtónak (betételhelyezőnek) az elfogadott betét, vagy az igénybe vett kölcsön használatáért, kockázataért fizetendő, a betét- vagy a kölcsönösszeg százalékában meghatározott, időarányosan térítendő (elszámolandó) pénzösszeg, vagy egyéb hozadék. A lízingszerződésnek ugyanis a lízingbevevő nem pénzösszeget ad időleges használatba, hanem a lízingtárgyat, amelynek használatáért nem kamatot, hanem használati díjat (lízingdíjat) köteles fizetni, így a lízingdíj Hpt. 2. számú melléklete I.11. pontja szerinti „kamatrésze” alatt ténylegesen a lízingdíj használati díj része értendő.

Nem vonható tehát kétségbe a felperesi előadás, miszerint a pénzügyi lízingszerződés egyfajta hitelügylet, amely a hitelemeken túlmenően – a fent kifejtettek szerint – az adásvételi és a használati kötelek jegyeit is hordozza. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ezeknek a szerződéstípusoknak valamennyi eleme egyben a pénzügyi lízingszerződésnek is kötelező tartalmi eleme. Miután a lízingszerződés kölcsönelemeket is tartalmaz, nem kizárt, hogy a lízingbeadó a lízingdíj használati díj részének meghatározása során olyan lízingkulcsot (lízingszorót) alkalmazzon, amelyben valamilyen formában a lízingdíj tőkerészének a kamatát is számításba veszi. Annak sincs továbbá akadálya, hogy ez a kamatelem referencia kamatként megjelölésre kerüljön a lízingszerződésben, mint olyan tényező, melynek változása maga után vonja a lízingdíj használati részének változását, és ezáltal a törlesztőrészek futamidő alatti módosulását. Ez azonban nem változtat azon a tényen, hogy a polgári jogi értelemben vett kamat a szerződésnek nem tartalmi eleme, ezért a kamatmeghatározás hiányában a lízingszerződés nem minősül létre nem jött megállapodásnak (BDT 2015/3328.).

A Kúria a deviza-alapú kölcsönszerződésekkel kapcsolatos perekben felmerült egyes elvi kérdések tárgyában kiadott 6/2013. számú Polgári Jogegységi Határozat 1. pontjában valóban rögzítette, hogy a deviza-alapú hitel-, kölcsön- és pénzügyi lízingszerződések (továbbiakban: deviza-alapú kölcsönszerződés) devizaszerződések. Ez a jogegységi határozat azonban nem értelmezhető a felperes által megjelölt módon, a különböző, felsorolt szerződéstípusokat a jogegységi határozat sem kívánta azonosnak tekinteni, ezzel a lízingszerződés nem vált kölcsönszerződéssé. Az új Ptk. hatályba lépését megelőzően a hitel, a kölcsön, mint szerződéstípus a régi Ptk-ban szerepelt, a lízingszerződés nem, azonban ez a szerződéstípus a gazdasági életben elterjedt, fogalmát a Hpt. is

tartalmazza. Mint ahogy arra az elsőfokú bíróság is helyesen utalt, a lízingszerződés magában foglalja az adásvételi, pénzkötelmi és használati kötelmi tényállási elemeket is, ezért a jogegységi határozat meghozatalakor a pénzügyi lízingszerződés pénzkötelmi elemét kiemelve sorolták be a deviza-alapú kölcsönszerződések sorába, és ezzel a deviza-alapú szerződésekkel kapcsolatos elszámolás szabályaira kívántak egységes iránymutatást adni. Ez sem teszi megállapíthatóvá tehát, hogy a pénzügyi lízingszerződésnek lényeges tartalmi eleme lenne a kamat meghatározása, és ennek hiányában minősülne létre nem jött megállapodásnak.

A jelen perbeli lízingszerződés a létrejöttéhez szükséges – fent kifejtettek szerinti – tartalmi elemeket rögzíti: tartalmazza az összes lízingdíj összegét, amely magában foglalja a tőketartozást és a lízingtárgy használati díját. Azt, hogy az I. rendű alperes a lízingdíj meghatározása során milyen lízingkulcsot alkalmazott, a szerződés létrejötte és érvényessége szempontjából irreleváns. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy az üzletszabályzatnak a mértékadó kamatlábra, a mértékadó kamatláb hatályos referencia értékére, a „kamatváltozás I.”-re és a lízingdíjak mértékadó kamatláb változásától függő, lízingbeadó általi megváltoztathatóságára vonatkozó rendelkezéseiből kitűnően a perbeli esetben az I. rendű alperes a lízingdíj meghatározásakor kamatelemet is kalkulált, mégpedig a CHF kamatát, mint változó kamatot.

A kölcsönszerződés tekintetében a Ptk. 205. § (2) bekezdése értelmében a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapítása szükséges. Visszterhes szerződés esetén mindenképpen lényeges tartalmi elem a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás meghatározása. Kölcsönszerződésnél – a Ptk. 523. § (1) bekezdése szerint – a hitelező által nyújtott szolgáltatás a szerződésben meghatározott pénzösszeg adós rendelkezésére bocsátása, az adóst terhelő ellenszolgáltatás pedig a kölcsön összegének visszafizetése. Ennek megfelelően a kölcsönszerződés létrejöttéhez a feleknek meg kell állapodniuk egyrészt a hitelező által folyósítandó kölcsön összegében, másrészt az adós visszafizetési kötelezettségében. Ez utóbbinak banki kölcsönszerződés esetén tartalmaznia kell a folyósított kölcsönösszeg kamatát is a Ptk. 523. § (2) bekezdése értelmében.

Tény, hogy a felperes által jelen esetben a kölcsönszerződés szerint visszafizetendő ellenszolgáltatás szerződésben meghatározott mértéke meghaladja a kölcsön összegét. Ez pedig igazolja az üzleti kamatban való megállapodást. Mindez nem érinti, hogy az ellenszolgáltatás a tőkén és a kamaton felül esetlegesen egyéb, az adós részéről teljesítendő fizetési kötelezettséget is tartalmaz.

Ettől eltérő kérdés, hogy a Hpt. 213. § (1) bekezdés c.) pontja alapján a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződések esetében nem mellőzhető a kamat éves százalékos mértékének szerződésben való feltüntetése. Ennek elmulasztása azonban nem a szerződés létrejöttét, hanem a jogszabályi rendelkezés alapján annak semmisségét eredményezi. Jelen esetben azonban a kölcsönszerződés fogyasztási szerződésnek nem minősül, így a kamat százalékos mértékének feltüntetése vagy annak hiánya a szerződés érvényességét sem befolyásolja.

Ezért az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a kölcsönszerződés és a lízingszerződés létrejöttének megállapítására irányuló kereseti kérelem nem alapos.

III.

Az ítéletábra osztja az elsőfokú bíróságnak a szerződés alaki hibára alapított érvénytelenséggel kapcsolatos álláspontját.

A perben nem volt vitás, hogy a felperesi jogelőd az I. rendű alperessel kölcsönszerződést, illetőleg a felperes az I. rendű alperessel pénzügyi lízingszerződést kíván kötni, melyek pénzügyi szolgáltatásnak minősülnek a Hpt. 3. § (1) bekezdés d.) pontja szerint, és ezen szerződéseket a Hpt. 210. § (1) bekezdése szerint csak írásban köthették meg a felek érvényesen. Ha a törvény egy

megállapodás írásba foglalását kívánja meg, a Ptk. 217. § (1) bekezdése értelmében az alakiság megsértésével kötött szerződés semmis. Lényeges ugyanakkor, hogy a Hpt. a szerződés írásba foglalásán túl további megszorító előírást nem tartalmaz, így az írásbeliség, mint alaki követelmény teljesüléséhez elegendő az egyszerű okirati forma, azaz nem érvényességi kellék a szerződés közokiratba (Pp. 195. § (1) bekezdés), vagy teljes bizonyítóerejű magánokiratba (Pp. 196. § (1) bekezdés) foglalása (BDT 2001/496.).

Az aláírás szempontjából az egyszerű okirati forma – ebből következően az írásbeliség – követelményét kielégíti, ha a gazdasági társaság jognyilatkozatát tartalmazó okiratból egyértelműen megállapítható, hogy a képviselő – még ha aláírása nem is tekinthető cégszerűnek – a szerződést a cég képviseletében eljárva, tehát nem a saját nevében írta alá (BDT 2014/3175.).

A régi Ptk. a jogszabályban előírt, vagy a felek megállapodásában kikötött írásbeli alak formai és tartalmi elemeit részletesen nem határozza meg, csupán azt írja elő, hogy legalább a szerződés lényeges tartalmát rögzítse az okirat. Megfelelő iránymutatást ad ugyanakkor a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) az ingatlan-átruházási szerződés érvényességéről szóló, de más ügyekre is megfelelően alkalmazandó XXV. számú Polgári Elvi Döntése az írásbeli alakról. E szerint az írásbeliség követelménye szempontjából a szerződés érvényes létrejöttéhez szükséges és egyben elegendő, ha a szerződésről készült okirat tartalmazza a felek személyének megjelölését, a szerződés lényeges tartalmi elemeit és a felek, illetve – amennyiben képviselőjük útján kötnek szerződést (Ptk. 219. § (1) bekezdés) – képviselőjük aláírását. A perbeli esetben az említett feltételek teljesültek, a jogszabályi követelményeknek megfelelő írásba foglalás megtörtént. A perbeli lízingszerződés, illetőleg kölcsönszerződés tartalmazza a szerződő felek megnevezését, a szerződés lényeges tartalmi elemeit, továbbá a felek, valamint az I. rendű alperes képviselőjének aláírását is.

A perbeli jogvita során valójában abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a szerződéskötéskor az I. rendű alperes képviseletében eljáró személy rendelkezett-e képviseleti joggal, illetve az általa alkalmazott aláírási forma szenved-e a szerződés érvényességére kiható alaki hibában.

Az írásbeliséghez kötött és képviselő közreműködésével létrejött szerződés a képviselő útján eljáró szerződő fél aláírása szempontjából alakilag érvényes, ha a szerződést tartalmazó okiratból kitűnik, hogy a megállapodást ténylegesen aláíró természetes személy nem a saját nevében, hanem az okiratban megjelölt szerződő fél nevében és képviseletében jár el. Szükség esetén az aláíró természetes személy képviseletre jogosultságának igazolása során vizsgálandó, hogy a képviseleti jogát kitől, milyen formában származtatja, nem szükséges azonban, hogy a képviseleti jogosultság keletkezésének láncolata magából a képviselő által kötött szerződést tartalmazó okiratból kiderüljön (BDT 2014/3133. számú döntés).

Jelen esetben a perbeli lízingszerződést **személy 4. neve**, míg a kölcsönszerződést **személy 1. neve**, a tartozás átvállalásával kapcsolatos dokumentumokat pedig **személy 4. neve** írta alá. **személy 4. neve**, valamint **személy 4. neve** az I. rendű alperes munkavállalói. Az I. rendű alperes továbbá csatolta a közte és a kereskedés között létrejött együttműködési megállapodást, mely kereskedésnek alkalmazottja **személy 1. neve**. A csatolt kölcsönszerződésből, illetőleg a lízingszerződésből megállapítható, hogy az aláíró felek nem a saját nevükben kötöttek szerződést, hanem az I. rendű alperes képviseletében jártak el.

A felperes hivatkozott arra, hogy két személynek kellett volna a szerződést aláírnia az I. rendű alperes nevében. A jelen ügyben alkalmazandó régi Ptk. 222. §-a értelmében képviseleti jogot – a törvényen, a hatósági rendelkezésen, és az alapszabályon alapuló képviseleten felül – a képviselőhöz, a másik félhez vagy az érdekelt hatósághoz intézett nyilatkozattal (meghatalmazás) lehet létesíteni. Jogi személy képviselete esetén a cégnyilvántartásról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. tv. (Ctv.) 8. §-ának, és a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. tv. (Gt.) 29. § (3) bekezdésének cégjegyzési jogra, azaz a cég nevében történő írásbeli képviseletre és az aláírás formájára – vonatkozó rendelkezései a törvényen és az alapszabályon alapuló szervezeti képviseletre irányadóak. A meghatalmazáson alapuló ügyleti képviseleti jog

szempontjából annyiban van jelentőségük, hogy az üzleti képviselő részére a cég képviseletének ellátására feljogosító írásbeli meghatalmazást a cég szervezeti képviselői adhatnak a Ctv. és a Gt. cégjegyzékre vonatkozó szabályainak betartása mellett. Törvény vagy a képviselt cég alapszabálya, sőt akár a cég legfőbb szervének konkrét ügyben hozott határozata előírhatja, hogy az együttes cégjegyzésre jogosult szervezeti képviselők csak együttesen gyakorolható képviseleti jogra szóló meghatalmazást adhatnak harmadik személyek részére. Ilyen rendelkezés hiányában azonban a szervezeti képviselők által adott meghatalmazás alapján a meghatalmazott önállóan, önálló aláírási joggal képviselheti az adott céget.

Jelen esetben a képviseleti jog tekintetében a felperes a Hpt. 47. § (2) bekezdésére is hivatkozott, a Hpt. szerződéskötés időpontjában hatályos 47. § (2) bekezdése valóban tartalmaz az üzleti képviseletre is irányadó korlátozást annak kimondásával, hogy a pénzügyi szolgáltatási tevékenységgel kapcsolatos kötelezettségvállalásra előírt együttes aláírási jog csak együttes aláírási jogként ruházható át. A Hpt-nek ez a rendelkezése azonban csak a hitelintézetekre vonatkozik, az I. rendű alperes viszont nem hitelintézet, hanem pénzügyi vállalkozás, ezért az I. rendű alperesre ez a szabály nem alkalmazható.

Jelen esetben a peradatok alapján az rögzíthető, hogy az I. rendű alperes nem igazolta, hogy a nevében a kölcsönszerződés aláírásánál eljáró **személy 1. neve**, valamint a lízingszerződés kötésénél eljáró **személy 4. neve** rendelkezett az I. rendű alperes képviseletére őket feljogosító meghatalmazással, mert bár **személy 4. neve** alkalmazottja volt, azonban a munkaköri leírásaként csatolt irat nem támasztja alá azt, hogy az I. rendű alperes képviseletére a lízingszerződés aláírása körében jogosult volt. Továbbá csatolásra került ugyan az A... Kft-vel, mint kereskedővel kötött együttműködési megállapodás, de az nem igazolt, hogy **személy 1. neve** ezen cégnél alkalmazásban állt és munkaköri leírása sem került csatolásra. Ezért tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a csatolt okiratok a meghatalmazással történő eljárással kapcsolatos szabályokat kimerítik.

Ha nem bizonyított, hogy a szerződést a pénzügyi intézmény nevében aláíró természetes személyek rendelkeztek képviseleti jogosultsággal, akkor álképviselőnek minősülnek. Álképviselő esetén viszont a képviselt személy utólag is jóváhagyhatja az álképviselő eljárását, ez esetben ezt úgy kell tekinteni, mintha az álképviselő szabályszerű meghatalmazással járt volna el (Ptk. 221. § (1) bekezdés, BH 1993/181., BH 1194/501. döntés).

Jelen esetben az I. rendű alperes az álképviselő eljárását több ízben is jóváhagyta. Elsőként azzal, hogy a létrejött megállapodás alapján teljesített, majd utóbb írásbeli jóváhagyásra is sor került.

A szerződésnek a felperes által megjelölt alaki hibájára egyebekben legfeljebb az I. rendű alperes hivatkozhatna. Az I. rendű alperes képviseletében eljáró személy képviseleti jogosultságának esetleges hiánya a felperes számára semmiféle hátrányt nem jelentett, maga sem hivatkozott arra, hogy az I. rendű alperessel nem kötött volna szerződést, vagy azt más tartalommal kötötte volna meg, ha olyan személy járt volna el az I. rendű alperes képviseletében, aki rendelkezett képviseleti joggal. Tény, hogy az I. rendű alperes a maga részéről mind a kölcsönszerződést, mind a lízingszerződést a szolgáltatás tekintetében teljesítette. Egyértelmű, hogy az alaki hibára történő hivatkozással azt kívánta a felperes elérni, hogy szabaduljon a szerződések alapján őt terhelő kötelezettségek alól, ez pedig sérti a rendeltetésszerű és jóhiszemű joggyakorlás Ptk. 4. § (1) és (5) bekezdése szerinti követelményét.

Az egyedi szerződések „mértékadó devizanem CHF” kitétele azt fejezi ki, hogy svájci frank alapú szerződést kötöttek a felek, mely szerződéstípus nem érvénytelen (Kúria 6/2013. (XII.16.) Polgári Jogegységi Határozat 2. pont), ezért helyesen tekintette az elsőfokú bíróság a felperes e hivatkozását alaptalannak.

Téves a felperesnek az az álláspontja is, mely szerint az szerződések semmisségét eredményezi az a körülmény, hogy az I. rendű alperes nem tájékoztatta őt, illetve jogelődjét az árfolyam-változás

lehetőségéről és annak a törlesztőrészletre, illetve a visszafizetendő tőkeösszegre gyakorolt hatásáról. A Hpt. 203. § (6) bekezdése az árfolyam-változásból eredő kockázatról történő tájékoztatást a lakossági ügyfelek tekintetében írja elő a pénzügyi intézmények számára, azonban a felperes, illetve jogelődje nem minősülnek lakossági ügyfélnek. Ezen túl mint arra a Kúria is rámutatott a 6/2013. Polgári Jogegységi Határozat 3. pontjához fűzött indokolásában, a tájékoztatási kötelezettség még a lakossági ügyfelek esetében sem terjedhetett ki az árfolyam-változás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére. Kiemelendő továbbá, hogy a nem fogyasztói, illetve a fogyasztási szerződésnek nem minősülő hitelügyletek esetén nemcsak a szerződés általános feltételeit meghatározó pénzügyi intézmény, hanem az adós is a gazdasági, üzleti élet professzionális résztvevőjének tekintendő, akivel szemben fokozott elvárás a szerződés feltételeinek a szerződéskötést megelőző gondos áttanulmányozása, a szerződésből eredő kockázatok elemzése. A perbeli lízingszerződés, valamint kölcsönszerződés esetén az „egyedi szerződésben” rögzített „mértékadó devizanem CHF” kitétel már felismerhetővé tette a gazdasági tevékenysége körében szerződő felperes, illetőleg jogelődje számára, hogy deviza-alapú lízing-, illetőleg kölcsönszerződést köt I. rendű alperessel és miután ez a szerződési konstrukció a szerződéskötés idején már széles körben alkalmazott volt a pénzügyi piacon, módjában állt volna tájékozódnia annak lényegéről, az azzal járó előnyökről és az abban rejlő kockázatokról. Emellett az üzletszabályzat rendelkezései alapján is képes lehetett értékelní az árfolyam-változás ránézve esetlegesen hátrányos gazdasági következményeit.

IV.

Helyes az elsőfokú bíróság döntése arra vonatkozóan is, hogy nem találta megállapíthatónak azt, hogy az egyedi szerződésben megjelölt üzletszabályzat nem vált a szerződések részévé. A felperes maga sem állította, hogy az üzletszabályzatokat nem kapta meg, csupán arra hivatkozott, hogy a szerződés aláírása előtt nem állt módjában azt áttanulmányozni. Ez az érvelése nem fogadható el. A rövid terjedelmű, néhány perc alatt elolvasható és értelmezhető egyedi szerződésben jól láthatóan, érthetően került rögzítésre, hogy a szerződés részét képezi az ott megjelölt üzletszabályzat is. A felperes, illetőleg a II. rendű alperes, mint felperesi jogelőd a gazdasági élet professzionális résztvevője, akitől elvárható, hogy a gazdasági tevékenységéhez kapcsolódó szerződéseinek megkötései során kellő megfontoltsággal járjon el, üzleti partnerei szerződési ajánlatait gondosan tanulmányozza át, mérje fel az ügyletkötésben rejlő kockázatokat, mérlegelje a szerződéssel járó előnyöket és hátrányokat, végezzen gazdasági számításokat az általa igényelt szolgáltatás és a részéről teljesítendő ellenszolgáltatás összevetésével. Adott esetben – szükség esetén – szakember véleményének kikérését követően döntsön üzleti partnere szerződési ajánlatának elfogadásáról. Az, hogy a felperes vagy felperesi jogelőd nem tudott, vagy nem kívánt időt szánni az üzletszabályzat áttanulmányozására a szerződés megkötését megelőzően nem változtat azon a tényen, hogy az üzletszabályzatot megkapta szerződéskötéskor, ezt egyébként a szerződés aláírásával is tanúsították. Ezért a felperesnek, illetve jogelődjének módjában állt az üzletszabályzat tartalmát megismerni, és mivel a teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozatával elfogadták az üzletszabályzatot, azok a szerződés részévé váltak (Ptk. 205/B. § (1) bekezdés).

Nem fogadta el az ítéltábla a felperes azon érvelését sem, miszerint az üzletszabályzat azon rendelkezései, amelyek az árfolyamrész alkalmazására és a visszafizetési kötelezettség árfolyam-változás függvényében történő módosulására vonatkoznak, eltérnek a szokásos szerződési gyakorlattól és miután ezekről az alperes nem adott külön figyelemztető tájékoztatást, ezeket a rendelkezéseket nem fogadta el kifejezetten, ezért azok a Ptk. 205/B. § (2) bekezdése szerint nem váltak a szerződés részévé. Köztudomású ugyanis, hogy a deviza-alapú hitelügyletek (ideértve a pénzügyi lízingszerződéseket is) hazánkban már az ezredforduló tájékán megjelentek, majd 2004.

évtől a hazai pénzügyi intézmények többségének kölcsön- és hitelkínálatában általánossá vált a deviza-alapú konstrukció, amit jelez az a körülmény is, hogy a 2014. évi XXXVIII. tv. miniszteri indokolása szerint 2014. nyarán még több mint 500.000 ilyen típusú szerződés létezett. Ez azt jelenti, hogy a perbeli üzletszabályzatok felperes által kifogásolt általános szerződési feltételei megfeleltek a pénzpiacon kialakult üzleti gyakorlatnak, nem tértek el a szokásos szerződési gyakorlattól, így külön figyelemfelhívó tájékoztatás és kifejezett felperesi elfogadó nyilatkozat nélkül is a szerződés részévé váltak. Az ítéletábra csupán megjegyzi, hogy a felperes a kölcsönszerződés tekintetében 2010-ben tett tartozásátvállaló nyilatkozatot, mely három oldalú megállapodással alanyváltozás következett be a szerződés kötelezeti oldalán, és ezen időpontban a felperes már két deviza-alapú lízingszerződést kötött az I. rendű alperessel, és a kölcsönszerződés megkötését követő 3. évben történő szerződésmódosítás során már a devizakonstrukció jellegével tisztában lehetett.

V.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a perbeli nem fogyasztói szerződések egyes kikötéseinek tisztességtelensége nem semmisségi, hanem megtámadási kifogással támadható (egyoldalú kamat-, díj-, költségemelés; árfolyamrész kikötés), mellyel kapcsolatos megtámadási határidőt a felperes elmulasztotta. A Ptk. 236. § (1) bekezdése szerint az 1 éves elévülési határidő a Ptk. 236. § (1) bekezdés c.) pontja szerint részletekben való teljesítésnél az első teljesítéskor kezdődött.

Mivel a felperes kereseti kérelme alapján a szerződések létre nem jötté, érvénytelensége, az egyes szerződési feltételek tisztessége folytán részleges érvénytelensége nem volt megállapítható, így az érvénytelenség jogkövetkezményei sem alkalmazhatók, ezért nem volt helye az I. rendű alperes elszámolásra kötelezésének sem.

VI.

A felperes fellebbezésében fenntartotta azt a módosított keresete szerinti kérelmét, mely alapján kérte az I. rendű alperesnek nem változó, hanem fix összegű kamattal történő elszámolásra kötelezését.

A **lízingszerződés 1. száma.** számú egyedi lízingszerződés 4. pontja tartalmazza azt, hogy a lízingbevevő által az üzletszabályzat alapján választott kamatváltozás I. és kamatváltozás II. elszámolási mód megnevezése normál devizakonstrukció. Az ÁSZF I. 5. bekezdése pedig tartalmazza, hogy normál devizakonstrukció esetén, amennyiben a mértékadó devizanem nem forint, a lízingbevevő a kamatváltozás I. és kamatváltozás II. a lízingbeadó hirdetménye szerint köteles megfizetni. Ezért, bár a felek szerződése tartalmazza a havonta fizetendő lízingdíjösszeget, azonban a lízingdíj összege nem azonos az egyedi lízingszerződésben tájékoztató jelleggel megadott összlízingdíj összegével, hanem azt az egyes részleteknél havonta korrigálja a kamatváltozás I. és kamatváltozás II. szerinti általános szerződési feltételekben rögzített tényező. A kamatváltozás I. a mértékadó kamatláb pénzpiacon bekövetkezett százalékos értékének változását jelenti a hátralévő lízingdíj összegét érintő kamatkülönbözet tekintetében, a kamatváltozás II. az árfolyam-változást jelenti a mértékadó árfolyam és a fizetési kötelezettség napján aktuális deviza eladási árfolyam változásának függvényében. Ezért a lízingszerződés esetében téves az a felperesi megállapítás, hogy a szerződésben rögzített fix összegben kell a feleknek elszámolni.

A kölcsönszerződés rögzíti azt, hogy 120 hónapon keresztül részletekben kell megfizetni a tartozást, havi fix konstrukció igénybevételével, e szerint 119 hónapon keresztül 58.371,- forintot, míg az első

törlesztőként 1.350.000,- forintot kell a felperesi jogelődnek megfizetnie. Havi fix konstrukció az ÁSZF I. 7. pontja szerint azt tartalmazza, ha a mértékadó devizanem nem forint, a kölcsönbevevővel a kamatváltozás I. és kamatváltozás II. elszámolása a futamidő végén történik, amennyiben a futamidő alatt nem következik be rendkívüli kamat- és árfolyamesemény. A I/25. a.) pontja szerint kamatváltozás I. mértékadó kamatláb pénzpiacra bekövetkezett százalékos értékének változása, míg a 25. b.) pont szerint a kamatváltozás II. a mértékadó árfolyam és fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam változásának függvényében módosul. E szerint tehát a törlesztő időszak végén kell megfizetnie a havi fix törlesztésen felül a kölcsönbevevőnek a kamatváltozás I. és kamatváltozás II. alapján kiszámított kamat- és árfolyam-különbözetet. Ezért téves az a felperesi hivatkozás, hogy a kölcsönszerződés alapján a feleknek kizárólag a szerződésben rögzített fix összegek megfizetésével kell elszámolni.

A felperes fenntartotta azt a kereseti kérelmét, amely alapján kérte az alperes kötelezését az üzletszabályzatokban megadott mértékadó kamatlábbal (CHF LIBOR, EURO EU RIBOR) történő elszámolásra, illetve az ilyen elszámolás mellett a javára mutatkozott túlfizetés visszafizetésére. Ezt a kereseti, illetve fellebbezési kérelmét arra alapította, hogy ha a szerződés érvényes, az annak alapján őt terhelő fizetési kötelezettség a lízingdíj tökerésze, azaz a lízingtárgyak beszerzési árának megfelelő összeg és annak CHF LIBOR kamatának, illetve az EURO EU RIBOR kamatának megfelelő mértékű ügyleti kamata. A korábban már kifejtettek szerint azonban a lízingdíj nem egyenlő a lízingtárgy beszerzési ára CHF LIBOR (EURO EU RIBOR) kamatának megfelelő mértékű kamattal növelt összegével, és a kölcsönszerződés esetén sem a tőkeösszeg referenciakamattal növelt összegét kell visszafizetni. A referenciakamat nem azonos az ügyleti kamattal. Ahogyan erre az ítélet tábla a fentiekben már utalt a perbeli lízing- és kölcsönszerződések az egyedi szerződésekben, valamint az üzletszabályzatokban foglalt rendelkezésekből kitűnően ún. deviza-alapú ügyletek. Ez azt jelenti, hogy az egyedi szerződésben megjelölt összes lízingdíj (összes törlesztőrészlet) és a havi lízingdíjak (törlesztőrészletek) összege is tájékoztató jelleggel meghatározásra került. A felperes által fizetendő lízingdíj (törlesztőrészlet) egyedi szerződésekben megjelölt mértékét módosítja a CHF LIBOR kamatának, illetve a kölcsönnél az EURO EU RIBOR kamatának, azaz a referencia kamatlábak változása, továbbá a forint e devizákhoz viszonyított árfolyamának a futamidő alatti változása. A felperes fellebbezésében levezetett számítása során a terhére mutató referenciakamatváltozást és árfolyamváltozást, mint többletfizetési kötelezettséget figyelmen kívül hagyta, ezért számítása már annak kiindulópontját illetően téves. Ebből adódóan a felperes által kért tartamú elszámolás nem felel meg a szerződés rendelkezéseinek, következésképp annak elvégzésére az I. rendű alperes nem kötelezhető. Ugyanezen oknál fogva alaptalan a felperes fenti elszámolásra alapított marasztalásra irányuló keresete is.

VII.

Alaptalanul kifogásolta a felperes az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezéseit is. A pertárgy értékére a felperes keresetének sokrétűségére és bonyolultságára, az ehhez kapcsolódóan az I. rendű alperesi képviselő által kifejtett tevékenység színvonalára és időigényességére tekintettel az elsőfokú bíróság által a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a.) és b.) pontja, valamint 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíjból álló perköltség eltúlzottnak nem tekinthető.

A kifejtettek tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes jogi

képviselőjével felmerült – az IM rendelet 3. § (2) bekezdés b.) pontja, (5) bekezdés és a 4/A. §-a alapján megállapított -19.595.400,- forint másodfokú perérték alapulvételével számított – másodfokú perköltség megfizetésére. Pervesztességére figyelemmel ugyancsak köteles megfizetni a felperes a Pp. 78. § (1) bekezdés, valamint az Itv. 74. § (3) bekezdése

szerint alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a feljegyzett másodfokú illetéket.

Szeged, 2016. június 3. napja

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó s.k.	Béri András s.k.	Dobler László s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő